

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
ข้อมูล ณ วันที่ ๗ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายมูจรินทร์ พึ่งคำนวน

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๘๑ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลหนองหาน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
โทรศัพท์ ๐๙๘-๓๔๐๘๗๘๕

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๘ ปัจจุบันอายุ ๕๙ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

คณะ/สาขาวิชา คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชานวัตกรรมการพัฒนา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงเรียนรู้ด้านการปลูกผักยกแคร่

๒.๒ แปลงเรียนรู้ด้านไม้ผล

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๖ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ ฐานเรียนรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว

๓.๒ ฐานเรียนรู้ด้านปศุสัตว์

๓.๓ ฐานเรียนรู้ด้านไม้ผล

๓.๔ ฐานเรียนรู้ด้านประมง

๓.๕ ฐานเรียนรู้ด้านบัญชี

๓.๖ ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกผักยกแคร่

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๑๓.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๖..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑.๑ การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๔.๑.๒ การเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าว

๔.๑.๓ การเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน

๔.๑.๔ การเพาะกล้าผักในโรงเรือน

๔.๑.๕ การผลิตข้าวอินทรีย์/GAP

๔.๑.๖ การเลี้ยงโคเนื้อ

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๔..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๒.๑ การขยายพันธุ์พืช

๔.๒.๒ การใช้สารชีวภัณฑ์

๔.๒.๓ การผลิตพืชให้ได้มาตรฐาน GAP

๔.๒.๔ การลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓.๑ การจัดทำบัญชีฟาร์ม

๔.๓.๒ การผลิตปุ๋ยหมักจากวัสดุทางการเกษตร

๔.๓.๓ การเพาะเห็ดนางฟ้าในโรงเรือน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรหลักของ ศพก. คือ การลดต้นทุนการผลิตข้าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดค่าใช้จ่ายในการผลิต และมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

รูปแบบการถ่ายทอด คือ การเรียนรู้ผ่านแปลงสาธิต โดยเปรียบเทียบต้นทุนระหว่างวิธีเดิม กับ วิธีใหม่

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เกษตรกรต้นแบบทำหน้าที่เป็นผู้แทนระดับจังหวัดในการจัดทำแผนบูรณาการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร โดยผ่านกระบวนการประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก. ระดับจังหวัด ซึ่งได้มีการเสนอข้อมูลปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขจากพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และสรุปความต้องการร่วมกันในที่ประชุม โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานและตัวแทนประธานระดับจังหวัดเข้าร่วมเป็นคณะจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการในระดับจังหวัดต่อไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เกษตรกรต้นแบบร่วมกับศูนย์เครือข่ายได้มีการรวบรวมข้อมูลจากชุมชน และเกษตรกรทั่วไปที่เข้าร่วมกิจกรรมของศพก. รวมถึงเกษตรกรผู้นำในพื้นที่ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ปัญหา และสรุปแนวทางการแก้ไขร่วมกัน ก่อนนำไปใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานของศพก. โดยอาศัยเวทีการประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ และ ศพก.ระดับอำเภอ ในการบูรณาการข้อมูลและแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑.๑.๑ อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่อะไร การเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองหาน ตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ ๑๘๑ หมู่ที่ ๑๒ บ้านม่วง ตำบลหนองหาน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ทั้งหมด ๗ ไร่ เดิมพื้นที่ดังกล่าวเป็นปารกร้าง ต่อมาในปี ๒๕๖๖ ได้มีเกษตรกรในพื้นที่เข้ามาบุกเบิกและเริ่มต้นทำการเกษตร โดยในระยะเริ่มแรกมีการปลูกพืชในลักษณะเชิงเดี่ยว เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด แตงโม และฝรั่ง ซึ่งผลการดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการจัดการที่เหมาะสมและไม่ได้ใช้แนวทางทางวิชาการหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการผลิต จากประสบการณ์ดังกล่าว จึงเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการทำเกษตร จากรูปแบบเดิม ๆ มาสู่ระบบเกษตรแบบผสมผสาน โดยเริ่มในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ร่วมกันอย่างเหมาะสม อาทิ ปลูกมะนาว จำนวน ๒ ไร่ ปลูกฝรั่ง จำนวน ๒ ไร่ และเลี้ยงไก่ กบ ปลา รวมถึงเพาะเห็ดในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้ได้มีการศึกษา ทดลอง และประยุกต์ใช้หลักวิชาการด้านการเกษตรและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม จนกระทั่งในปี ๒๕๕๙ พื้นที่แห่งนี้ได้จัดตั้งเป็น “ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองหาน” และเปิดให้หน่วยงานราชการ ตลอดจนประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ พร้อมทั้งนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง จนเกิดการพัฒนาเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ระดับพื้นที่ ทั้งนี้ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการภายในศูนย์เรียนรู้ฯ ได้นำมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ บูรณาการกับองค์ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม จนนำไปสู่ผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม และสามารถขยายผลต่อยอดไปยังพื้นที่อื่น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง

๑.๑.๒ ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

(๑) ผลผลิตไม่แน่นอนและรายได้ไม่มั่นคง ด้วยการทำเกษตรแบบเดิม ขาดการวางแผนและไม่ใช้ข้อมูลทางวิชาการ ทำให้ผลผลิตขึ้นอยู่กับสภาพอากาศและโรคพืช ส่งผลให้รายได้ผันผวน

(๒) ต้นทุนการผลิตสูง ได้แก่ ค่าแรง ปุ๋ย ยา และเมล็ดพันธุ์ มีราคาสูงขึ้นทุกปี แต่ผลผลิตไม่เพิ่มขึ้นตาม จึงต้องหาแนวทางลดต้นทุนด้วยเทคโนโลยี เช่น ปุ๋ยสั่งตัด โดรนพ่นยา หรือเครื่องจักรกลการเกษตร

(๓) ปัญหาดินเสื่อม น้ำไม่เพียงพอ และสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง การใช้ที่ดินซ้ำซากโดยไม่ฟื้นฟูดิน และภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตลดลง จึงต้องอาศัยองค์ความรู้ทางวิชาการ เช่น การวิเคราะห์ดิน การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

(๔) ศัตรูพืชและโรคระบาดที่รุนแรงขึ้น เกษตรกรจำนวนมากขาดความรู้ในการจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ทำให้พืชพาสารเคมีมากเกินไป เกิดปัญหาสะสมในระยะยาว จำเป็นต้องนำระบบ IPM (การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน) หรือชีวภัณฑ์มาใช้

(๕) แรงงานภาคเกษตรลดลง คนรุ่นใหม่ไม่ต้องการทำเกษตรแบบเดิม เพราะเห็นว่าเหนื่อยและรายได้น้อย การนำเทคโนโลยีมาใช้จึงช่วยลดภาระงานและดึงดูดคนรุ่นใหม่เข้าสู่อาชีพนี้มากขึ้น

(๖) ความต้องการของตลาดเปลี่ยนแปลง ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับความปลอดภัยและคุณภาพของสินค้าเกษตร การใช้มาตรฐาน GAP/Organic และการตรวจสอบย้อนกลับจึงจำเป็นต้องใช้วิชาการและเทคโนโลยีช่วยควบคุมคุณภาพ

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑.๒.๑ การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช

การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การลดต้นทุนการผลิต โดยการผสมปุ๋ยใช้เอง ซึ่งเป็นการลดค่าใช้จ่าย และสามารถปรับสูตรให้เหมาะกับพืชและสภาพดินในพื้นที่ตนเองได้

- การลดการระบาดของศัตรูพืช โดยการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและสารชีวภัณฑ์ ซึ่งนำมาใช้ควบคุมโรคพืช เช่น โรครากรเน่า โคนเน่า ในผักหรือไม้ผล และลดการใช้สารเคมีอันตราย ทำให้เป็นมิตรกับผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

- การจัดการปัญหาน้ำ โดยการใช้ระบบน้ำหยดที่ควบคุมผ่านระบบมือถือ เป็นการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเกษตร โดยเกษตรกรสามารถสั่งการเปิด-ปิดน้ำ หรือกำหนดระยะเวลาการให้น้ำได้ผ่านโทรศัพท์มือถือโดยไม่ต้องอยู่ในแปลงเพาะปลูกตลอดเวลา ซึ่งช่วยลดภาระด้านแรงงาน และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒.๒ อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ขั้นตอนการดำเนินงานของ ศพก. มีดังนี้

(๑) สำรวจปัญหาและความต้องการของพื้นที่ โดยรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรในชุมชน ศูนย์เครือข่าย หรือกลุ่มแปลงใหญ่ และร่วมวิเคราะห์ปัญหา เช่น ต้นทุนสูง โรคแมลงรบกวน ผลผลิตไม่แน่นอน เป็นต้น พร้อมระบุเป้าหมายในการพัฒนา เช่น ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต หรือเพิ่มมูลค่า

(๒) ศึกษาความเหมาะสมของเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม โดยคัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สินค้าเกษตร และทุนของเกษตรกร

(๓) ทดลองและสาธิตในแปลงเรียนรู้ โดยนำเทคโนโลยีมาทดลองใช้จริงในพื้นที่ของเกษตรกรต้นแบบหรือแปลงสาธิตของ ศพก. พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลการใช้เทคโนโลยีกับวิธีการเดิม เช่น ผลผลิต ต้นทุน และคุณภาพผลผลิต รวมทั้งบันทึกผลเพื่อใช้ประกอบการถ่ายทอดความรู้

(๔) ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกร โดยใช้รูปแบบ "เรียนรู้จากของจริง" ในแปลงของเกษตรกรต้นแบบ

(๕) ติดตามผลและขยายผลการประยุกต์ใช้ หากผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพึงพอใจหรือประสบผลสำเร็จ จึงดำเนินการขยายผลไปยังศูนย์เครือข่าย หรือกลุ่มเกษตรกรอื่นในพื้นที่ต่อไป เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในวงกว้างอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๑.๒.๓ อธิบายขั้นตอนการทำงานเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(๑) เก็บดินจากจุดต่างๆ ในแปลง ๘-๑๐ จุด แล้วผสมรวมกัน หลังจากนั้นนำดินมาตากลมให้แห้ง พร้อมบดให้ละเอียด

(๒) นำดินตรวจวิเคราะห์ด้วยชุดตรวจดินเบื้องต้น

(๓) แปรผลการวิเคราะห์ พร้อมวางแผนการใส่ปุ๋ยตามสูตรที่เหมาะสม และใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน

(๔) ติดตามผล โดยติดตามการเจริญเติบโตของพืช ผลผลิต และคุณภาพ พร้อมบันทึกข้อมูล เปรียบเทียบกับการใส่ปุ๋ยแบบเดิม

(๕) ถ่ายทอดองค์ความรู้ใน ศพก. โดยสาธิตการตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น ด้วยชุดตรวจดิน และจัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบที่ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน คือ เกษตรกรสามารถใช้ปุ๋ยในปริมาณที่เหมาะสมกับความต้องการของพืช ส่งผลให้สามารถลดต้นทุนการผลิต และพืชยังได้รับธาตุอาหารอย่างเพียงพอ และเหมาะสม ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

๒.ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ฝรั่ง.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....ไร่

๑.๒)มะม่วง.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....ไร่

๑.๓)ส้มโอ.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....งาน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลาหมอ.....จำนวน ๑ บ่อ

๒.๒)ปลานิล.....จำนวน ๑ บ่อ

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)ควาย.....จำนวน ๒๐ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)ผัก.....จำนวน.....๑.....งาน

๔.๒)ข้าว.....จำนวน.....๕.....ไร่

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเมล็ดพันธุ์ เป็นเงิน ๓๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าเตรียมดิน เป็นเงิน ๘๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าปุ๋ยเคมี เป็นเงิน ๘๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ค่าเกี่ยวข้าว เป็นเงิน ๘๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) อื่น ๆ (ค่าขนส่ง, ค่าพลังงาน) เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๓,๒๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๖,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน) ได้จาก
อะไรบ้าง

รายได้รายวันมาจากการจำหน่ายผัก การบริการสีข้าว การจำหน่ายข้าวสาร เฉลี่ยรายได้วันละ
๑,๐๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง

รายได้รายสัปดาห์ ได้มาจากการจำหน่ายผลปาล์มสด เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๕,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน) ได้
จากอะไรบ้าง

รายได้รายเดือนได้มาจากการจำหน่ายข้าวสาร เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๓๐,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน) ได้จาก
อะไรบ้าง

รายได้รายปี ได้มาจากการจำหน่าย ฝรั่ง มะม่วง กล้วย เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๕๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๒.๔.๑ ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง

(๑) ได้เป็นผู้นำด้านการเกษตร ในพื้นที่ โดยได้เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร

(๒) ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น งบประมาณสนับสนุนพัฒนาแปลงเรียนรู้ ฐาน

เรียนรู้

(๓) ได้พัฒนาความรู้และทักษะด้านการเกษตร

๒.๔.๒ ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น

(๑) ได้รับองค์ความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัย

(๒) สามารถลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิต

(๓) ได้รับคำปรึกษาอย่างต่อเนื่องจากเกษตรกรต้นแบบ และเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ

๒.๔.๓ ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน

(๑) เกิดแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรในพื้นที่ ซึ่งเด็ก เยาวชน หรือประชาชนทั่วไปสามารถเข้ามา
เรียนรู้ได้

(๒) ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเกษตรกรต้นแบบสนับสนุนให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ ช่วยลดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การใช้สารชีวภัณฑ์ในการกำจัดศัตรูพืช ซึ่งช่วยลดการใช้สารเคมีในแปลงเกษตร ส่งผลดีต่อระบบนิเวศดินมีความอุดมสมบูรณ์ และลดผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกรและชุมชน
- การวิเคราะห์ดินก่อนการใส่ปุ๋ย เพื่อกำหนดปริมาณและชนิดของปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพดินและความต้องการของพืช ช่วยลดการใส่ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น อันเป็นสาเหตุของการปนเปื้อนในแหล่งน้ำและดิน
- การใช้เทคโนโลยีการให้น้ำระบบน้ำหยด ซึ่งช่วยลดการใช้น้ำในภาคการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้น้ำตรงจุดตามความต้องการของพืช ลดการสูญเสียและป้องกันการชะล้างหน้าดิน

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ช่วยอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ด้วย ศพก. มีการใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี ซึ่งช่วยรักษาสมดุลของแมลงศัตรูพืชและแมลงที่เป็นประโยชน์ ลดการทำลายสิ่งมีชีวิตในดินและแหล่งน้ำ รวมทั้งส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ในระบบนิเวศ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

(๑) การใช้ข้อมูลสภาพภูมิอากาศและฤดูกาล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ พบว่าช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกข้าวคือระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม ซึ่งส่งผลให้ได้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพดี ศพก. จึงได้แนะนำให้เกษตรกรวางแผนการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับฤดูกาล เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) การวิเคราะห์ข้อมูลผลผลิตและต้นทุนของเกษตรกรในพื้นที่

ศพก. สำรวจและวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตข้าวของเกษตรกร พบว่าค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าปุ๋ยและแรงงาน จึงจัดทำหลักสูตรถ่ายทอดการทำปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง และการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนได้เฉลี่ย ๕๐๐ บาท/ไร่

(๓) การรู้จักปัญหาและศักยภาพของชุมชน

ศพก. ได้ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าพื้นที่ประสบปัญหาการระบาดของศัตรูพืชในนาข้าวอย่างต่อเนื่อง จึงได้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและควบคุมศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัย

(๔) การรู้จักสภาพพื้นที่และเลือกพืชให้เหมาะสม

ศพก. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของดินในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายที่มีการระบายน้ำดี จึงได้ส่งเสริมและแนะนำให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพดิน เช่น ผักปลอดภัย ข้าวโพดหวาน และแตงโม ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มผลผลิตให้แก่เกษตรกรแล้ว ยังช่วยลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคพืชในแปลงปลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

(๑) เป็นจุดอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรได้ดำเนินการจัดอบรมให้แก่เกษตรกรในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงอย่างต่อเนื่องในหลากหลายหัวข้อ อาทิ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ และการจัดการศัตรูพืชด้วยสารชีวภัณฑ์ โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมอบรมเฉลี่ยครั้งละ ๓๐ ราย ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการแปลงของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) เป็นสถานที่ศึกษาดูงานของหน่วยงานและเครือข่ายเกษตรกร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ได้รับการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาหลายแห่งในการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานภายในศูนย์ โดยมีผู้เข้าศึกษาดูงานจากศูนย์เครือข่าย ศพก. ในจังหวัด รวมถึงกลุ่มแปลงใหญ่ที่มีความสนใจในเทคโนโลยีการผลิตพืช ซึ่งภายในกิจกรรมมีการจัดแสดงและสาธิตการปฏิบัติจริงในแปลงเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง

(๓) เกษตรกรต้นแบบได้รับเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้

เกษตรกรต้นแบบ ได้รับเชิญให้ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมของหน่วยงานราชการ อาทิ โครงการฟื้นฟูพัฒนาศักยภาพลูกค้าพักชำระหนี้ ซึ่งจัดโดยหน่วยงาน ธกส. และการอบรมของสำนักงานเกษตรอำเภอ โดยถ่ายทอดความรู้ในหัวข้อที่ตนมีความเชี่ยวชาญ เช่น การกำจัดศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์ การปลูกพืชผักปลอดภัย และการขยายพันธุ์พืช เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรเป้าหมายสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการผลิตได้อย่างเหมาะสม

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

- แก้ปัญหาศัตรูพืชในนาข้าว

เกษตรกรต้นแบบได้รับแจ้งจากเกษตรกรในพื้นที่ถึงปัญหาการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลในแปลงปลูกข้าว จึงได้ลงพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์สถานการณ์ พร้อมให้คำแนะนำในการควบคุมศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี ควบคู่กับการส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์และปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการแปลงแบบผสมผสาน ส่งผลให้สามารถควบคุมการระบาดได้ภายในระยะเวลา ๒ สัปดาห์ และลดความเสียหายของผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสำคัญ เช่น สถานการณ์ภัยพิบัติ การระบาดของศัตรูพืช ราคาสินค้าเกษตร และแนวทางการปฏิบัติทางการเกษตรที่เหมาะสมผ่านป้ายประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน นอกจากนี้ ยังมีการจัดเวทีให้ความรู้ด้านวิชาการเกษตรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตพืชปลอดภัย และการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ทำให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ที่ทันสมัย และนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบการผลิตของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ช่องทางการขยายผล

- ศพก. ใช้การจัดอบรมและสัมมนาเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง
- ใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น กลุ่มไลน์ และ Facebook ศพก. ในการเผยแพร่ข้อมูลและเทคนิคการผลิต การนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ
 - เกษตรกรใช้วิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน รวมถึงการใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี
 - เกษตรกรในชุมชนได้นำเทคนิคการผสมปุ๋ยใช้เองที่ได้รับจากการถ่ายทอดองค์ความรู้ของ ศพก. ไปประยุกต์ใช้ในแปลงปลูกของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้ปุ๋ยได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการของพืชและสภาพพื้นที่

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

- พบว่าผลผลิตพืชในพื้นที่มีคุณภาพและปริมาณเพิ่มขึ้น
- ต้นทุนการผลิตลดลงจากการใช้ปุ๋ยและสารชีวภัณฑ์อย่างเหมาะสม

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศพก. มีบทบาทในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานราชการและชุมชนในการดำเนิน กิจกรรมส่งเสริมการเกษตร เช่น การจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ การจัดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มเกษตรกร ทำให้เกิดการบูรณาการงานส่งเสริมการเกษตรที่ตอบสนองต่อความต้องการ ของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีบทบาท สำคัญในการบริหารจัดการและขับเคลื่อนกิจกรรมภายในศูนย์อย่างเป็นระบบ เช่น การวางแผนการจัดกิจกรรม อบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนทรัพยากร และองค์ความรู้ รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

เกษตรกรต้นแบบรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตร ในชุมชน โดยเฉพาะในบทบาทของผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งสามารถผลักดัน ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการทำเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การทำเกษตรโดยใช้ข้อมูลทางวิชาการและเทคโนโลยีที่ ทันสมัย อาทิ การวิเคราะห์ดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ การผสมปุ๋ยใช้เอง ตลอดจนการลดต้นทุนด้วยการนำสาร ชีวภัณฑ์มาใช้ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรมีผลผลิตที่เพิ่มขึ้น และสามารถลดต้นทุนการ ผลิตได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ยังมีกิจกรรม ฝึกอบรมและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่เกษตรกรในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการจัดกิจกรรมสาธิตในแปลงเรียนรู้ การ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนการประสานความร่วมมือกับศูนย์เครือข่ายในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการ เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและครอบคลุมกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายในทุกระดับ

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- ความเป็นผู้นำในรูปแบบทางการ

ประธาน ศพก. ได้รับมอบหมายอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานในการประสานงานกับหน่วยงานราชการในระดับอำเภอและจังหวัด เพื่อวางแผนและขับเคลื่อนกิจกรรมภายในศูนย์เรียนรู้ เช่น

- เป็นประธานในการจัดประชุมคณะกรรมการ ศพก. และกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- เป็นผู้แทนในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือประชุมเชิงนโยบายในระดับอำเภอ/จังหวัด

- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด กรมวิชาการเกษตร เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของ ศพก.

- ความเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการ

ประธาน ศพก. ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชนในฐานะผู้นำที่มีความเสียสละ มีจิตอาสา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ โดยทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้กับเกษตรกรในด้านการผลิต การตลาด รวมถึงการให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแปลงเกษตร อีกทั้งยังเปิดบ้านหรือแปลงของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้ และพื้นที่สำหรับทดลองใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้ได้เหมาะสม นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นงานบุญประเพณี หรือกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งล้วนเป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในชุมชน และสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมฐานรากอย่างยั่งยืน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้นำแปลงเกษตรของตนเองมาใช้เป็นแปลงสาธิตเพื่อทดลองและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ อาทิ การปลูกพืชด้วยระบบน้ำหยด และการควบคุมการให้น้ำผ่านอุปกรณ์มือถือ การปลูกผักยกแคร่ โดยเปิดให้เกษตรกรในชุมชนสามารถเข้ามาเรียนรู้ ศึกษา จากแปลงจริงได้โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งนับเป็นการเสียสละทรัพยากรส่วนตัวเพื่อประโยชน์ร่วมของชุมชน และส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการพัฒนาการผลิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ถ้าไม่ทำก็ไม่สำเร็จ อยากรู้สำเร็จต้องลงมือทำ”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ นางสาวเหมวรรณ บัวตุม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๑.๒ นางสาวดารารัตน์ แก้วนาบอน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๑.๓ นางสาวกฤษณา กล้าหาญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการในการถอดบทเรียน

๑. แต่งตั้งทีมถอดบทเรียน พร้อมระบุหัวข้อถอดบทเรียน

๒. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล

๓. นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาประเด็นที่สำคัญพร้อมสรุปสิ่งที่ทำได้ดี สิ่งที่ต้องปรับปรุง ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรค

เครื่องมือที่ใช้ : แบบสัมภาษณ์ โดยใช้สอบถามเกษตรกรต้นแบบและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึก

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

รูปที่ ๓ ลงพื้นที่เก็บข้อมูลส่วนที่ ๑ และ ๒

รูปที่ ๔ ลงพื้นที่เก็บข้อมูลส่วนที่ ๓

รูปที่ ๕ ลงพื้นที่เก็บข้อมูลส่วนที่ ๔

รูปที่ ๖ สัมภาษณ์เกษตรกรที่มาใช้บริการ ณ. ศูนย์ ศพก.

รูปที่ ๗ ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกฝรั่ง

รูปที่ ๘ ฐานเรียนรู้ด้านประมง

รูปที่ ๙ ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกผักกาด

รูปที่ ๑๐ ฐานเรียนรู้ด้านการปศุสัตว์

รูปที่ ๑๑ วิทยาการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร